

Postanowienie z dnia 14 stycznia 2002 r.

I PKN 607/01

Niedopuszczalna jest kasacja wniesiona przez sędziego jako pełnomocnika strony w sytuacji, gdy nie mógł być on ustanowiony pełnomocnikiem, ponieważ nie były spełnione przesłanki z art. 87 § 2 k.p.c.

Sędzia Sądu Najwyższego Józef Iwulski

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 14 stycznia 2002 r. sprawy z powództwa Piotra L. przeciwko Sądowi Okręgowemu w K. o zapłatę, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 20 lipca 2001 r. [..]

o d r z u c i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Sędzia Sądu Okręgowego w K. Piotr L. wniósł o zasądzenie od tego Sądu łącznie kwoty 15.182,65 zł jako wyrównania zwrotu kosztów przejazdów do pracy.

W imieniu pozwanego pracodawcy z upoważnienia Prezesa Sądu Okręgowego w K. odpowiedź na pozew złożył sędzia tego Sądu Janusz R., wnosząc o oddalenie powództwa. Do odpowiedzi na pozew zostało złożone pełnomocnictwo dla Janusza R. sędziego Sądu Okręgowego w K. „do reprezentowania Prezesa Sądu Okręgowego w K. jako pozwanego przed Sądem Rejonowym-Sądem Pracy w Słupcy w sprawie [...] z powództwa Piotra L. Sędziego Sądu Okręgowego w K. o zapłatę”, podpisane przez prezesa Sądu Okręgowego.

Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2001 r. [...] Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Słupcy uwzględnił powództwo w całości. Wyrok ten apelacją zaskarżyła strona pozwana działająca przez ustanowionego w sprawie pełnomocnika. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu wyrokiem z dnia 20 lipca 2001 r., [...] oddalił apelację strony pozwanej. Kasację od tego wyroku w imieniu strony pozwanej złożył

sędziego Janusz R., występujący w sprawie jako pełnomocnik pozwanego Sądu Okręgowego w K.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postępowanie w sprawie toczyło się po dniu 1 lipca 2000 r., a więc mają do niego zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Nr 48, poz. 554). Zgodnie z art. 393² § 1 k.p.c. kasacja powinna być sporządzona przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym (przymus adwokacko-radcowski). Przepisu tego nie stosuje się między innymi, gdy pełnomocnikiem strony jest sędzia (art. 393² § 2 k.p.c.). Należy uznać, że dotyczy to tylko takiej sytuacji, gdy sędzia jest pełnomocnikiem strony ustanowionym w sposób prawidłowy, a zwłaszcza gdy jest osobą spełniającą ogólne warunki umożliwiające udzielenie mu pełnomocnictwa procesowego (art. 87 k.p.c.). Inaczej mówiąc, jeżeli pełnomocnikiem strony zostanie ustanowiony sędzia, ale nie spełnia on warunków wymaganych od osoby, która ma być pełnomocnikiem, to nie są spełnione przesłanki art. 393² § 2 k.p.c., co oznacza konieczność zastosowania art. 393² § 1 k.p.c. Sędzia Janusz R. został ustanowiony pełnomocnikiem pozwanego Sądu Okręgowego w K. (art. 3 k.p.) jako pracownik jednostki organizacyjnej będącej pracodawcą. Przesłanki ustanowienia go pełnomocnikiem należy więc rozważać na podstawie art. 87 § 2 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem pełnomocnikiem osoby prawnej lub przedsiębiorcy, w tym nie posiadającego osobowości prawnej, może być między innymi pracownik tej jednostki. Sąd Okręgowy jako pracodawca ma w sprawach z zakresu prawa pracy zdolność sądową i procesową (art. 460 § 1 k.p.c.), nie ma jednak osobowości prawnej, ani nie jest przedsiębiorcą. Pozwany pracodawca nie mógł więc skutecznie ustanowić swojego pracownika pełnomocnikiem procesowym, gdyż nie są spełnione przesłanki art. 87 § 2 k.p.c. (można też zauważyć, że treść pełnomocnictwa dość wyraźnie ogranicza jego zakres tylko do czynności procesowych przed sądem pierwszej instancji - art. 88 k.p.c.). Analogiczny pogląd został wyrażony już w uchwale z dnia 28 października 1998 r., III ZP 28/98 (OSNAPiUS 1999 r. nr 5, poz. 158), w której Sąd Najwyższy stwierdził, że w sprawie z zakresu prawa pracy prokurator prokuratury wojewódzkiej

nie może być pełnomocnikiem procesowym pozwanej prokuratury rejonowej. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy słusznie wywiódł, że prokuratura rejonowa (tak jak sąd) nie ma osobowości prawnej i nie jest też przedsiębiorcą. Jej więc art. 87 § 2 zdanie 1 k.p.c. dotyczyć nie może. Jest państwową jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej.

Wobec tego należy stwierdzić, że kasacja została wniesiona przez sędziego działającego jako pełnomocnik strony pozwanej, ale w sytuacji, gdy nie mógł być on ustanowiony pełnomocnikiem, gdyż nie były spełnione przesłanki art. 87 § 2 k.p.c. Przymus adwokacko-rodzowski nie był więc wyłączony przez art. 393² § 2 k.p.c., a więc miał zastosowanie i nie został zachowany, co oznacza niedopuszczalność kasacji, która podlega odrzuceniu na podstawie art. 393⁷ § 2 w związku z art. 393⁵ i 393² § 1 k.p.c.

=====